

instanci brez predhodne pravnoveljavnostne spremembe.

»In suspenso« stavljeni sklepi so bili brezpravno zadržani in se morajo na zahtevo prizadetih društev objaviti v »Učit. Tovarišu«, da se omogoči delavoljnost vseh poslovnih korporacij.

Kranjski sklepi ne nasprotujejo niti zakonu, niti poslovniku, zato se morajo (glasovni statuti) objaviti.

7. Zapisniki vseh organizacijskih instanc morajo biti stvarni, objektivni, nepolitični, dejanski izvajanjem odgovarjajoči, neodvisni od zasebnega mnenja zapisnikarjev.

Josip Lapajne, s. r., Vinko Rupret, s. r., predsednik. tajnik

Na seji vodstva poverjenstva dne 6. januarja 1931. so se ti sklepi prečitali, člani so o njih razpravljali stvarno in obširno ter k posameznim točkam dodali nastopna pojasnila:

K 1. Poverjenstvo je odgovorno za objektivne izjave, sprejete na sejah eksekutive, ožjega in širjega sosveta ter na skupščini z večino glasov. Glede zasebnih izjav posameznih članov ne more prevzeti vodstvo odgovornosti, ako niso podane sporazumno, ker bi s tem omejevalo svobodo svojim članom, za katere se poteguje 3. točka sklepov kranjskega društva. Tudi ne more vodstvo poverjenstva prevzeti odgovornosti za izjave posameznih predsednikov in funkcionarjev učiteljskega društva, ker imajo po deklaraciji vso svobodo govora in mišljenja.

K 2. Prvi odstavek 2. točke vsebuje: obdolžitve. O teh je razpravljala skupščina v Novem mestu. Na koncu debate je dal tudi predsednik kranjskega učiteljskega društva svojo izjavo. Zaradi tega se vodstvo poverjenstva ne bo spuščalo v polemiko, ker je bila zanj zadeva na skupščini razčiščena in s sklepi rešena. Vendar pa z ozirom na posredno izneseno obdolžitev izjavlja, da bo predložilo očitek obdolžitve organizacijskemu razsodišču. Vodstvo organizacije ni doslej nobenega člana odstavilo od funkcij, ki jih je vršil v organizaciji in tudi danes ni nobene ovire, da vstopijo na mesta po redni poti, kjer se žele uveljaviti. Ne moremo pa pristati na to, da bo zopetno uveljavljanje posameznih članov, ki so samovoljno izstopili iz odsekov, bila posledica tega sporazuma temveč le posledica, da nosijo zaupanje skupščine.

K 3. Popolnoma soglašamo in so to dokazale naše skupščine, kjer so vsi člani in delegati svobodno govorili, sklepali in odločevali.

Vodstvo poverjenstva izjavlja, da pri prečitanih rokopiis ni razumelo osporjene zadeve tako, kakor to tolmači kranjsko učiteljsko društvo in da bi dotični pasus gotovo črtilo ako bi količak občutilo, da žali katerega člana ali društvo. Sicer pa glej že tozadevno izjavo v »Učit. Tovarišu« št. 15. od 6. novembra 1930., str. 2., kolona 3. ad 10!

K 4. Se strinjamo.

K 5. To je bilo vedno mnenje poverjenstva. Zadeva je bila rešena na seji širjega sosveta v Ljubljani dne 9. novembra 1930. in s poslovnikom šolsko-upravnega odseka.

K 6. Ker je bila skupščina v Novem mestu s svojimi sklepi glede vseh navedenih zadev drugačnega mnenja, nima poverjenstvo ingerence in bo zadevo predložilo prihodnji skupščini v razpravo in odločitev, ker bi vsak drugi sklep poverjenstva nasprotoval sklepom večine delegatov.

K 7. Sprejememo in bomo stremeli kakor doslej, da bodo vsa poročila ustrezala danemu predlogu. Od tega se ne izvajajo poročila sreskih učiteljskih društev, ki imajo za nepoučeno članstvo čestokrat neopravičeno, neobjektivno in žaljivo tendenco na vodstvo, organizacijsko delovanje in na posamezne člane.

Sklep. Poverjenstvo iskreno želi, da v današnjih časih ne tratiimo energij za nadalj-

nje likvidiranje nesporazumov, ampak v resnem delu preizkusimo svoje sile v pozitivnem smislu.

UJU — poverjenstvo Ljubljana, dne 6. januarja 1931.

Andrej Skulj, s. r., Josip Kobal, s. r., predsednik. tajnik.

+ IOSTANJSKO UCITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 3. decembra 1930. v Velenju.

Udeležba: Od 51 članov navzočih 41, t. j. 78%.

Tovariš predsednik pozdravi navzoče članstvo, posebej novo vstopivšo tov. Velikonjo Gizelo ter omenja nekatere spremembe, ki so nastale v društvu od zadnjega zborovanja. Izstopili so tov. Duje Mirko, tov. Vrečko Marija, tov. Pungartnik Antonija in tov. Rutar Terezija; nadalje čestita tovarišici Möschl-Čretnikovi k njeni poroki.

Predsednik pozdravi na dnevni red, se dotakne nekaterih perečih vprašanj, ki obstoje v organizaciji, pri čemer poudarja pomen in potrebo enotne organizacije baš v tem času. Dalje je mnenja, da se pozablja na prosvetno nalogo organizacije in društev ter poziva članstvo, da bi se udeleževalo tudi v tej smeri, posebno naj bi se to vršilo na zborovanjih, ki naj bodo odsev našega samoizobraževanja.

I. Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri.

II. Nato poda tov. predsednik poročilo o seji širjega sosveta, v katerem omenja vse važnejše dogodke, vršeče se v zadnjem času v organizaciji, posebno se dotakne spomenice, ki jo je predložil Izvršni odbor prosvetnemu ministrstvu. Dalje omenja notranje razmere v našem poverjenstvu, ki žal še vedno niso takšne, kakor bi jih želeli. Opozarja na nevrzdno stanje, ki vlada sedaj v organizaciji glede prispevkov. Zeleti bi bilo, da se to vprašanje na prihodnji pokrajinski skupščini popolnoma razčisti in sporazumno reši, da pridemo enkrat do enotnosti, ker tudi ta zmešnjava dela nerazpoloženje v organizaciji.

III. Dopisi: 1. Prečita se okrožnica UGP, ki kaže veliko nerazumevanje članstva glede pomena naših gospodarskih ustanov; vzporedno so se prečitali sklepi, sprejeti na sestanku gremija trgovcev in poverjenstva glede UGP.

2. Naznanja se ustanovitev priloge »Učit. Tov.« »Prosveta« ter poziva članstvo k sodelovanju.

3. Predlog tov. Lj. Šijanca glede poučevanja ženskih ročnih del se soglasno sprejme.

4. Sklene se nabaviti za okrajno učiteljsko knjižnico knjige: »Pomen in razvoj alpinizma«, ki jo je prejel društvo na ogled.

5. Važna točka je bilo vprašanje združitve soštanskega in slovenjgraškega učiteljskega društva, ki ga je predlagalo slovenjgraško društvo. Četudi je bila večina za združitve, do končnih sklepov ni prišlo in se je sklenilo, da se bo razpravljalo o tem na prihodnjem skupnem zborovanju v Slovenjgradu.

IV. Nato je sledilo predavanje tovariša predsednika o risanju. V njem je skušal predavatelj pokazati, da se tudi v tem predmetu lahko doseže v veliki meri uspešna samodelavnost učencev. Svoja izvajanja je povzel v sledečem.

1. Naša naloga je, da predvsem dobro spoznamo otrokove risarske zmožnosti in se po njih ravnamo.

2. Ne zabimo, da rabi vsaka tehnika obilo vaje, tako tudi risanje.

3. Vsaka risarska učna enota naj služi rešitvi nekega četrdu malega problema, oziroma smotra.

O isti snovi je predaval tov. Bratkovič, čigar izvajanja so lepo dopolnjevala prejšnje predavanje. V njem je poročeval predvsem opozorjal na napačna naziranja, ki vladajo glede risarskega pouka. Poudarjal je potrebo naše poglobitve v snovanje otroškega duha, ki nas bo dovedlo do spoznanja, da večkrat

zboru slovenskega učiteljstva in njega pevodnji g. Srečku Kumarju predvsem neomejeno priznanje. Delo obeh je trudapolno in velezaslužno. Naša dolžnost je, da ju v tem delu družno podpiramo. Da je te vsestranske podpore pevski zbor slovenskega učiteljstva vreden, bo dokazal zopet in vnovič današnji koncert.

Izvajanja g. Adamiča je sprejela publika z živahnim aplavzom.

Zatem pa je prikorakal na koncertni podij naš mešani zbor, ko je stopil na dirigentski podnožnik g. Kumar, je dvorana koncertante navdušeno pozdravila.

O koncertu samem, t. j. tehnično-umetniški izvedbi bodo spregovorili poklicani kritiki. Da bodo kritike podčrtale že dosedanjí dobri glas, ki ga uživa UPZ pa že vem v naprej, saj sem z nekaterimi kritiki in glasbeniki izmenjal nekaj besed in so bila vsa mnenja v tem edina, da je naš pevski zbor med vodilnimi, eden med prvimi; ne kar se tiče zgolj umetnostnega doživljanja na koncertnem odru, temveč je tudi junak, ki prinaša vedno najnovejši, sodobni, težki repertoar, ki bi mnoge druge zборе — zadržal...

In publika? Aplavz sam je dokazoval, kako je naraščajoče razpoloženje v dvorani. Od točke do točke se je pojačeval kontakt med odrom in dvorano.

Adamičeve tri duhovne, ki so zgrajene na pobožni liniji kulminirajo v Češeni Mariji. Tu je bil dosežen prvi višek. Lajovičev »Bolest je kovač« je izval vihar navdušenja. Istega »Pomladni spev« je napolnil dvorano

RADIJSKA ODDAJNA POSTAJA LJUBLJANA

Pripravili smo za Vas tak

RADIO, kot si ga želite,

namreč visok v kvaliteti in nizek v ceni.

Naša reklamna prodaja, ki traja od 10. novembra do 30. decembra 1930., obsega sledeče radijske sprejemne naprave:

- 400 D** etektorskih aparatov, kompletnih, z vsemi potrebnimi, ki so za poslušanje potrebne, za naplailo Din 80— ter petkratno mesečno plačilo po Din 45—
- 300 E** noelektronskih aparatov, kompletnih, z elektrono, baterijami, antenskimi materialom ter eno slušalko, za naplailo Din 100— ter osemkratno mesečno plačilo po Din 75—
- 200 T** roelektronskih aparatov »Reinartz«, kompletnih, z elektronskimi, akumulatorjem 18 ah, anodno baterijo 90 Volt, finim zvočnikom ter antenskimi materialom, za naplailo Din 240— ter desetkratno mesečno plačilo po Din 180—
- 100 Š** tirielektronskih aparatov »Reinartz« z visokofrekvenčno elektrono z zamreženo anodo ter akumulatorjem 36 ah, anodno baterijo 120 Volt izbornim angleškim zvočnikom Amplion AC 27 ter antenskim materialom, za naplailo 380 Din ter dvanaestkratno mesečno plačilo po 280 Din.

Poslužite se ugodne prilike ter si naročite takoj Vaš aparat.

Ljubljana Maribor
Miklošičeva c. 5 Radio Ljubljana Aleksandrova 44

ravno to, kar smatramo pogrešno, popolnoma odgovarja otrokovi razvojni stopnji.

Ker slučajnosti ni bilo, zaključil predsednik zborovanje.

Mlinšek F., t. č. preds. Jugovic M., t. č. tajnica.

+ UCITELJSKO DRUSTVO ZA BREZISKI SREZ je zborovalo dne 6. decembra 1930. v Brezicah.

I. Situacijsko poročilo: Število učiteljstva v srezu 117, članstva 101, udeležencev pri zborovanju 49, t. j. 49%.

Blagajniško poročilo in revizija naročnikov Slovenske šolske Maticice. Poroča tovariš Vadnal — število naročnikov znaša 47.

II. Samoizobrazba: Banovinski šolski svetnik prof. Krošelj je predaval o kmetijsko-gospodinjstvo-nadaljevalnem šolstvu ter raztolmačil potrebo, ustroj, končni cilj tega šolstva in sredstva v dosegu cilja.

III. Šolska reforma: O priliki prihodnjega zborovanja bomo hospitalni pri to. Bitencu iz Leskovca po metodi reforma delovne šole. V ta namen bo pripeljal svoj razred na Videm.

IV. Ker smo poročilo o seji širjega sosveta UJU v Ljubljani dne 9. novembra čitali že v »Učit. Tovarišu«, pojasni tov. predsednik samo še nekatere zadeve ter prosi za odobritev resolucij, predlaganih na seji. — Predlog sprejet.

Knapič, t. č. preds. Dirnbek M., t. č. tajnica.

Nove knjige.

—k Naša zemlja. Istorijsko-geografski pregled Kraljevine Jugoslavije. Ovo delo, donosi sve važnije podatke iz naše nacionalne istorije i geografije uporedo sa važnijim podacima svetske istorije i geografije kao i kratke kalendarsko-astronomske podatke u okviru sadašnje znanosti. 1. Istorijska hronologija jugoslovenskih zemalja. 2. Svetski rat 1914.—1918. 3. Letopis državnog života Kraljevine Jugoslavije za prvih 10 godina od Ujedinjenja (sa uporednim pregledom savremene svetske istorije). 4. Geografsko-statistički pregled Kraljevine Jugoslavije uporedo sa važnijim podacima svetske geografije. 5. Važ-

niji podaci o kalendarima, vremenu, zemlji i našem sunčanom i zvezdanom sistemu. 6. Istorijske ilustracije naših umetnika. — Cena (štampano na boljem papiru) Din 75. Narudžbe izvršuje: Glavno uredništvo Almanaha Kraljevine Jugoslavije, Zagreb VI. Kod većih narudžba (od 10 primeraka) popust 25%.

—k Istorijska hronologija jugoslovenskih zemalja. Pod opštom redakcijom prof. Stanjoja Stanojevića. U tom delu u formi paralelnih tabela donesen je kratak pregled svih važnijih događaja naše nacionalne istorije sa imenima narodnih vladara i vođa nacionalnih pokreta u pojedinim delovima sadašnje Jugoslavije, i to po pokrajinama i vekovima od dolaska Slovena na Balkansko poluostrvo i na obalu Jadranskog mora do Ujedinjenja. Rešenjem Glavnog Prosvetnog Saveta i odlukom g. Ministra Prosvete br. 5105 od 10./II. 1930. g. ova je Hronologija preporučena za sve školske i nastavničke knjižnice i kao pomoćna knjiga za sve srednje i stručne škole u zemlji. U prilogu: Rodoslov i slike Kraljevskog Doma, tekstovi istorijskih manifesta Kralja Aleksandra I. od 1./XII. 1918., od 16./VIII. 1921. i od 6./I. 1929. Istorijske slike naših umetnika i statistika Jugoslovena u svetu. Cena po primerke Din 20. Založba Almanaha Kraljevine Jugoslavije, Zagreb VI.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene običajstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—.

RISALNA ORODJA kupite najbolje pri Fr. P. JAZEC, optik Ljubljana — Smeri trg 9.

18 Din likanje moške, damske obleke. Gg čitateljcem in čitateljem se za likanje, čiščenje, popravljanje tudi obračanja gauderobe priporoča: Wallet Express, Ljubljana Smeri trg 19

Refren se glasi »tidrarara-tidrararó, tidrarararó« in ima prilično isti pomen kakor amen v očenahu. Obe skladbi sta v naši zborovski literaturi novi z ozirom na slog in pa na zborovsko in kompozicijsko tehniko.

14. točk programa zavzemajo mladinske pesmi, tri so Marija Kogoj, ostale so moje, pet jih je za samospjev, devet za mladinski zbor, oziroma ob tej priliki za ženski zbor s klavirjem, razven »Sestrice«, ki se poje a cappella. Z mladinskimi pesmimi hoče učiteljski pevski zbor dokumentirati svojo blizost k otroški duši, ki mu mora biti že po njegovem idealnem poklicu najbližja in najbolj draga, hoče pa tudi pokazati, da nova mladinska pesem ni tako dolgočasna in dvolična (ter ne-umetniška, kakor se ji to splošno očita in to, žal, premnogokrat po pravici. V splošnem odrasli podcenjujejo pevsko zmožnost naše mladine, vendar pa vse to, kar boste slišali, naša mladina, ako jo njen učitelj petja vzgaja v duhu sodobne pevске metodike, zlahka zmaga in — še mnogo več.

Vse pesmi se glasbeno in tekstovno prilagajajo otroški duši. Tudi vi jih poslušajte z otroškim srcem, pa jih boste pravilno ocenili.

Po daljšem presledku boste slišali zopet mnogoglasni mešani zbor našega odličnega reformatorja zlasti cerkvene glasbe in avtorja priljubljenе slovenske opere »Gorenjski slavicček« Antona Foersterja slovesen, širokopotezen Marijin spev, »Z glasnim šumom s kora«, ki ga smemo uvrstiti med najlepše Foersterjeve vokalne kompozicije. Koncert pa zaključí naš mojster Matej Hubad s preserno prednim »Potrkanim plesom«, ki ste ga v tej dvorani tudi že slišali.

Program je torej raznovrsten, upošteva pa predvsem sodobnost, za kar gre pevskemu

z lahnim, sentimentalnim pomladnim fluidom. Zanimivo so bile podane Škerjančeve »Iskre«, zelo težka skladba.

»Sestrica« je pesnitev Silvina Sardenka. Zelo ljubeč motiv. Vprašanja in odgovori. Kdo je koga podpiral? Ali Sardenko Adamiča z besedilom, ali Adamič Sardenka s skladbo? Ne vem? Ampak obadva sta se imenitno našla!

Osterčeve skladbe so bile izvajane z vso silo. Šaljivi teksti — duhovite glasbene domislisce.

Gdč. Anta Mezetova je zapela Adamičevih »Pet otroških pesmi« z vso materinsko intimitnostjo. Te stvari bi se dale spraviti tudi morda na program naših podeželskih šolskih svečanosti. Tako-le kak prizorček pri zibki — n. pr. »Zazibalka«. Kdo bo poskušal prvi?

Marij Kogoj je spremljal svoji skladbi sam. Improvizirana spremljava je imenitno zgostila skladbo.

Dovršeno je podal zbor Adamičovo »Iz praševalnice«. Po narodnem besedilu. Tako je vžgala, da so jo morali ponavljati. Postala je že šlager. Konec pesmi ti prepevajo člani UPZ na vseh koncih:

— »Vrh Grintovca je šla in doli je skočila, kosti si polomila. Didrajala!...«

S Hubadovim — zbor pa ima naštudirane tudi Adamičevega — »Potrkanim plesom« je bil spored ob navdušenem navdušenju izčrpan.

Bil je prav lep, umetniško na višku stoječ večer!

Vsa koncertna prireditel ob enem z uvodnim predavanjem g. Adamiča se je šetala po — etru. Kdor je ta večer navil svoj radio-apar-

rat na ljubljanski val, ta je doživljal sproti dogodke v Unionski dvorani. Kakor sem izvedel kasneje, se je koncert UPZ, ki ga oddajal Radio-Ljubljana prav lepo sprejemal. Seveda, ker se je lepo — oddajal.

Zbor z dirigentom g. Srečkom Kumrom je bil deležen krasnega venca, solistka gdč. Mezetova pa je dobila šopek cvetja.

Pred premorom je stopil glavni tajnik tov. Jože Kobal ob spremstvu tov. Vlade Skuljeve na oder in je naslovil na vse nastopajoče nekaj toplih, iskrenih besed v imenu organizacije UJU. Čigar odsek je UPZ.

Ob zaključku svojega pozdrava je izročil zboru krasen venec z državnimi trakovi in spominskimi besedilom, ter je izrekel:

— UJU Vam poklanja ta venec v znak priznanja za kulturno delo, ki ga vršite sebi v čast, organizaciji v ponos! Krepmo naprej! Živeli!

Vsa dvorana je s ploskanjem sprejela trenotek ko sta si dirigent in tov. Kobal segla v roke.

Uspeh zadnjega koncerta je le en majhen drobec, kamenček v mozaiku, ki si ga gradi naš UPZ s smotrenostjo in živavo pridnostjo.

In ta mozaik priča o vsestranskem udeleževanju učitelja na kulturnem, na gospodarskem polju. Vseposvodi!

Vseposvodi in ne samo v ožji domovini. Naš UPZ si ne išče oddiha. Hoče dela, dela, dela!

Upajmo, da bo njegova nameravana pot na vzhod prinesla: pevcem čast — vsemu stanovonos, podprla in poglobila prijateljske stike in dokazala našo pevsko kulturo sosedi — Rumuniji.